

Struikelstenen

■ ■ ■ Sliedrecht

Nieuwsbrief - Uitgave 5 - augustus 2019

Dit is de vijfde nieuwsbrief van Stichting Struikelstenen Sliedrecht.

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u op een of andere manier betrokken bent bij ons mooie project: het realiseren van zo'n 40 Struikelstenen in Sliedrecht!

Naast de Nieuwsbrieven kunt u ons nieuws ook volgen via onze website en onze facebookpagina.

Facebook: [facebook.com/struikelstenensliedrecht](https://www.facebook.com/struikelstenensliedrecht)

Website: www.struikelstenensliedrecht.nl

LET OP: veranderde datum legging Struikelstenen

Nu maandag 7 oktober vanaf 11.00 uur

In de vorige Nieuwsbrief meldden we de datum van het leggen van 14 nieuwe Struikelstenen in ons dorp. Direct daarop kregen we een reactie dat datum en tijdstip bijzonder ongelukkig waren gekozen. Die dag begint namelijk bij zonsondergang Jom Kippoer (Grote Verzoendag), vaak gezien als de belangrijkste Joodse feestdag. Hoewel de stenen voor zonsondergang gelegd zouden worden, is het tijdstip niet passend voor familieleden en belangstellenden van de Joodse slachtoffers. We hebben daarom direct actie ondernomen

en met de medewerking van Gunter Demnig is het gelukt ons programma een dag te verschuiven naar maandag 7 oktober a.s. Hij was bereid daarvoor de enige vrije dag in zijn 15-daagse programma - waarbij Demnig 25 dorpen en steden van Rodeschool tot Luik aandoet - voor ons beschikbaar te stellen.

We beginnen maandag 7 oktober om 11.00 uur met het leggen van de steen voor Merwedegijzelaar Steven Gerrit van der Kreeft. Deze steen komt aan de westkant van het voormalige station (nu restaurant "De Heeren van Sliedrecht"). Het restaurant was ook bereid de steen voor Van der Kreeft te financieren.

Rond 11.30 uur legt Demnig de steen voor Merwedegijzelaar Pieter Harkema. Pieter woonde in 1944 (tijdelijk) met zijn ouders in de Rembrandtlaan. Toen nummer 12, maar het huidige huisnummer 20 is nu de exacte plek. De steen van Pieter is geadopteerd door zijn inmiddels overleden zus Riek en haar zoon Jan Zijlstra.

Struikelstenen

Het slotstuk is het leggen – rond 12.00 uur - van twaalf stenen aan de Stationsweg. Het huis waar het om gaat, is al zo'n dertig jaar geleden gesloopt, maar we kennen de plek wel precies. We gaan stenen leggen voor de Joodse familie Van Gelderen (moeder, vader en zoontje), de hoofdbewoonster mej. (want nooit getrouwd) Leentje Nederlof en de latere onderduikers de heer en mevrouw De Raaij – de Jong, moeder en zoon De Goede, de zusters Antoinette en Hester Fles, Hesters schoonzus Martha Kattenburg en Rozette van Aals. Iedereen is van harte welkom de steenleggingen bij te wonen.

Verhalenavond op 19 september (datum ongewijzigd)

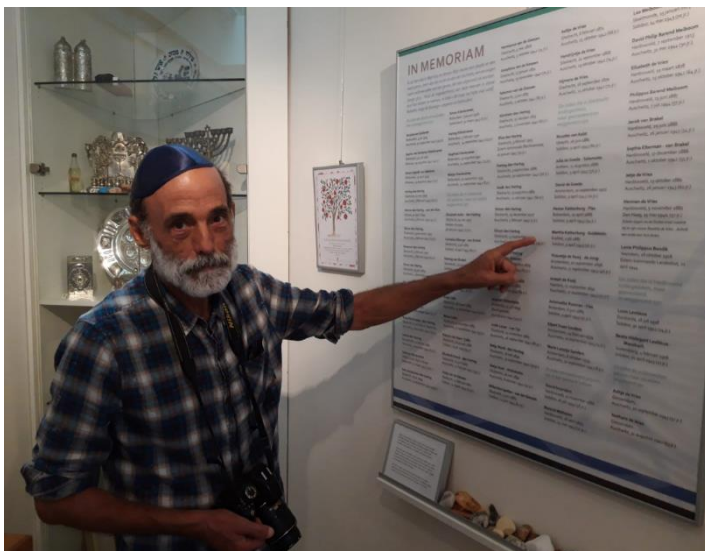
Onze Stichting heeft er een goede gewoonte van gemaakt om vooraf aan de legging van de stenen een informatieavond te organiseren, waarop we de verhalen over / van de mensen waarvoor de stenen gaan worden gelegd vertellen.

De datum voor de verhalenavond voor de komende legging is ongewijzigd en vindt plaats op donderdag 19 september a.s. in de Dijksynagoge, Rivierdijk 51, 3361 AD Sliedrecht. De aanvang is om 19.30 uur. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden via info@struikelstenensliedrecht.nl.

Bijzonder bezoek uit Canada

Vrijdag 9 augustus was een bijzondere dag voor de 66-jarige David Kattenburg uit Winnipeg, Canada. David bezocht Sliedrecht en werd ontvangen door bijna het voltallige bestuur van de Stichting Struikelstenen Sliedrecht (met uitzondering van Maria Stam, die vanwege vakantie niet aanwezig kon zijn).

David's grootmoeder Martha Kattenburg-Goldstein heeft in 1942/1943 enige tijd ondergedoken gezeten in de woning van mejuffrouw Nederlof aan de Stationsweg 32 (in 1952 omgenummerd naar 42). Daar werd ze op 3 maart 1943 met nog 7 andere Joodse onderduikers gearresteerd. Via het Rode Kruis is achterhaald dat zij allemaal op 29 maart 1943 zijn aangekomen in Westerbork en van daaruit op transport zijn gesteld naar Duitsland. Zes van hen, waaronder Martha, zijn op 9 april 1943 vermoord in Sobibor. Twee anderen vonden de dood in Auschwitz op 17 september 1943.

David, geboren in Amerika, weet pas sinds kort dat zijn grootmoeder in Sliedrecht ondergedoken was. Hij heeft altijd gedacht dat zij destijds vanuit haar woonplaats Rotterdam gedeporteerd werd. Via via kwam hij in contact met Gerrit Venis van het Stichtingsbestuur en nu hij in Nederland was voor familiebezoek wilde hij beslist naar Sliedrecht komen.

Eén van de 12 Struikelstenen die op maandag 7 oktober van dit jaar in het trottoir aan de Stationsweg worden gelegd, waar vroeger de woning van mej. Nederlof stond, is voor Davids grootmoeder. Omdat David op maandag 12 augustus terugvloog naar Canada en er op 7 oktober dus niet bij kan zijn, kreeg hij deze dag in de Dijksynagoge uitleg over de precieze geschiedenis. Daarna volgde een tour door Sliedrecht en werd er nog een bezoek gebracht aan de reeds gelegde Struikelstenen voor de familie Kleinkramer (Adriaan Volkersingel 22) en de kinderen Sanders (Hugo de Grootstraat 70). Het was de eerste keer dat David Struikelstenen zag en hij was zowel ontroerd als onder de indruk. Tot slot voerde de tour naar de Stationsweg waar David de plaats zag waar het pand stond waar zijn grootmoeder met nog negen andere Joden was ondergedoken en werd gearresteerd. Tevens de plaats waar de stenen straks gelegd gaan worden.

Al met al een indrukwekkende ontmoeting met deze man, die zijn grootmoeder weliswaar nooit gekend heeft, maar die niet voorbij kan en wil gaan aan zijn familiegeschiedenis. Dat rouw niet stopt bij de eerste generatie werd die dag heel tastbaar duidelijk. Voor onze Stichting ook een bevestiging dat het plaatsen van de stenen in ons dorp naast een grote historische waarde ook vooral voor nabestaanden van onschatbare waarde is.

Struikelstenen APP

Kies een stad

Over de app

Zoeken

In de vorige nieuwsbrief kondigde onze stichting het plan aan om de Sliedrechtse Struikelstenen toe te voegen aan de APP die Stichting 18 september uit Eindhoven heeft ontwikkeld. Dit proces is ondertussen afgerond.

Via de APP store kunt u de APP 'Struikelstenen Gids' gratis downloaden.

Met deze app kunt u de Struikelstenen in Eindhoven en andere steden in Nederland vinden. U kunt zoeken op naam, straat of plaats. Ook is er de mogelijkheid om in de steden een wandelroute te lopen langs meerdere locaties. Van vele locaties zijn er verhalen opgetekend al dan niet voorzien van beeldmateriaal.

Uw stem is geld waard!

Stichting Struikelstenen Sliedrecht doet dit jaar mee aan Rabo ClubSupport! En elke stem is geld waard. Kunnen wij rekenen op die van u? Kijk dan snel op www.rabobank.nl/clubsupport.

In de afgelopen twee jaar heeft onze stichting twintig Struikelstenen laten plaatsen voor uit ons dorp weggevoerde en niet meer teruggekeerde inwoners. Het gaat om steentjes voor Joodse families/mensen en Merwedegijzelaars. Die worden dan door de Duitse kunstenaar Gunter Demnig gelegd voor het laatste woonadres van deze mensen. Onze stichting wil de herinnering aan hen op deze manier doorgeven aan de komende generaties. Ook de komende twee jaar worden er nog Struikelstenen geplaatst.

Struikelstenen

■ ■ ■ Sliedrecht

Als - naar we hopen in 2021 - alle 40 stenen in ons dorp zijn gelegd, willen we dit feit graag stijlvol kunnen afronden. Daarna blijven andere activiteiten, zoals schoonmaken van de stenen natuurlijk doorgaan. Daarnaast hebben wij nog de wens om een boek(je) uit te brengen, waarin we de verhalen vertellen van de mensen waarvoor we stenen legden.

Het gaat dan om 18 Joodse inwoners; 10 Joodse onderduikers; 11 Merwedegijzelaars en 1 mevrouw die aan Joden onderdak verleende.

Op die manier liggen dan ook de verhalen voor de toekomst vast, belangrijk voor als er geen jaarlijkse belangstelling rond een steenlegging meer is. De stichting Dijksynagoge ondersteunt dit initiatief van harte.

Om onze activiteiten te kunnen financieren, doen wij mee met de Rabo Clubsupport actie. Rabobank Merwestroom stelt dit jaar € 100.000,- beschikbaar om te verdelen onder alle aangemelde verenigingen en stichtingen. Dit bedrag wordt evenredig verdeeld aan de hand van het aantal stemmen dat elke 'club' ontvangt. Uw stem is dus geld waard!

Om te kunnen stemmen moet u wel lid zijn van de Rabobank, dit lidmaatschap is gratis en eenvoudig aan te vragen via <https://www.rabo-clubsupport.nl>.

**Wij doen ook mee aan
Rabo ClubSupport!**

**Stem op ons
vanaf 27 september**

Ontdek hoe op [Rabobank.nl/clubsupport](https://www.rabobank.nl/clubsupport)

Wilt u ons helpen? Stem dan vanaf 27 september op Stichting Struikelstenen Sliedrecht. Meer informatie:

<https://www.rabo-clubsupport.nl/merwestroom/deelnemers/details/7954-stichting-struikelstenen-sliedrecht>

Tot slot

Als u onze nieuwsbrief niet (meer) wenst te ontvangen, kunt u zich afmelden door een e-mail te sturen naar info@struikelstenensliedrecht.nl.

Meer informatie over de mensen waarvoor stenen gelegd zijn/gaan worden vindt u op onze website: www.struikelstenensliedrecht.nl.

Met vragen en/of opmerkingen kunt u ons mailen: info@struikelstenensliedrecht.nl.